

Juni 2024

Ny ungdomsuddannelse skal både være professions- og erhvervsrettet

Danske Gymnasier foreslår, at der etableres en ny ungdomsuddannelse, der både er professions- og erhvervsrettet. Formålet er at skabe en uddannelse, der forbereder til erhvervsuddannelser og videregående uddannelser, har et stærkt socialt miljø og er geografisk bredt tilgængelig. Målgruppen er unge, der ønsker en mere praksisrettet faglighed, hvor mestring og professions- og erhvervsretning er i centrum, uden at lukke uddannelsesdøre.

Danske Gymnasier ser et stort potentiale i at etablere den nye ungdomsuddannelse som en reform af den toårige hf-uddannelse, så der skabes en ungdomsuddannelse, der forbereder eleverne til primært erhvervs-, professionsbachelor- og erhvervsakademiuddannelser. Allerede i dag går hver fjerde hf-student videre på en erhvervsuddannelse efter hf - og dette til trods for, at det ligger uden for uddannelsens formål at forberede til eud. Hvis uddannelsen gøres mere erhvervsrettet, er der således potentiale for, at endnu flere efterfølgende vælger en erhvervsuddannelse, uden at det fjerner elevernes muligheder for at vælge anden videre uddannelse.

Der er også andre klare fordele ved at etablere den nye uddannelse som en reform af hf-uddannelsen:

- Eleverne møder et stærkt socialt miljø tæt på, hvor de bor.
- Det er en ungdomsuddannelse, der har solide erfaringer med en bred elevgruppe med forskellige faglige og sociale forudsætninger og interesser, og som tilmed bidrager til at mindske gruppen af unge uden job og uddannelse.
- Der er allerede etableret en struktur med fagpakker og projekt- og praktikforløb, der giver et stærkt fundament for at rette uddannelsen mod både erhvervs-, professionsbachelor- og erhvervsakademiuddannelser.

Konkret foreslår Danske Gymnasier følgende:

- En ny toårig ungdomsuddannelse skal forberede til erhvervsuddannelser og videregående uddannelser. Uddannelsen skal have et dannesperspektiv med vægt på elevernes udvikling af personlig myndighed, og formålet skal være, at eleverne tilegner sig almindelig viden og kompetencer gennem uddannelsens kombination af faglig bredde og dybde og gennem samspelet mellem fagene.
- Uddannelsen skal være både erhvervs- og professionsrettet. De to spor skal afspejle sig i fag, fagpakker og projekt- og praktikforløb (PoP-forløb), der derfor skal tones og udvikles

i samarbejde med repræsentanter fra erhvervsuddannelser, erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser.

- Eleverne skal forblive i samme stamklasse med obligatoriske fællesfag under hele uddannelsen for at fastholde et stærkt fællesskab og sikre diversitet og høj trivsel.
- Eleverne skal vælge en fagpakke i slutningen af deres første semester. Der skal være erhvervsrettede fagpakker, der retter sig mod erhvervsuddannelserne, og professionsrettede fagpakker, målrettet professionsbachelor- og erhvervsakademiuddannelserne. For at holde alle uddannelsesdøre åbne, skal der efter to år også være mulighed for at vælge uni-fagpakker, som er adgangsgivende til lange videregående uddannelser.¹
- Fagene i fagpakkerne skal have et naturligt fagligt samspil med og rette sig mod brede uddannelsesområder inden for både erhvervsuddannelser, erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser.
- Et vigtigt element i den nye uddannelse er projekt- og praktikforløb (PoP-forløb). Placeringen og længden af forløbene skal tilrettelægges af uddannelsesinstitutionen med i samarbejde med lokale erhvervsskoler, professionshøjskoler og erhvervsakademier henblik på at understøtte en stærk professions- og erhvervstøning.² Der skal afvikles mindst fire PoP-forløb i løbet af uddannelsen, og de skal understøtte undervisningsmål og eksamen.
- Uddannelsens obligatoriske fag kan tage udgangspunkt i den nuværende fagrække for den toårige hf, jf. faktaboksen, og suppleres med nye fag, der understøtter professions- og erhvervstøning. Samtidig skal alle læreplaner understøtte både professions- og erhvervstøning. Fagenes placering i løbet af uddannelsen skal tilrettelægges af uddannelsesinstitutionen for at understøtte bedst mulig faglig progression og samspil mellem fag, fagpakker og PoP-forløb, og der skal være mulighed for understøttende undervisning, hvor forskellige fagligheder bidrager til undervisningen.
- Det kan overvejes at indarbejde elementer eller fag fra GF1, fx som en del af PoP-forløbene, fagpakkerne eller i stedet for et valgfag.
- Det kan også overvejes at indarbejde elementer fra GF2, fx udvalgte certifikater eller undervisning i generiske kompetencer som programmering, konstruktion, materialevalg og produktion. Det vil give de elever, som ønsker en erhvervsuddannelse direkte efter hf, gode muligheder for.
- Eksamensformerne skal afspejle, at uddannelsen er professions- og erhvervsrettet, fx gennem projekt- og portfolioeksamen, og med mulighed for samarbejde med lokale virksomheder eller erhvervs-, erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser.
- Der skal være et adgangskrav på 4 for ansøgere fra 9. klasse og mulighed for en standardiseret vurdering for dem, der ikke søger direkte fra grundskolen.

¹ Uni-fagpakker skal som minimum bestå af ét eller to fag på A-niveau og et eller flere fag på B- og evt. C-niveau.

² Det skal overvejes, om aftagerinstitutioner, der bidrager til PoP-forløb, skal modtage taxameter herfor.

Fakta om den nuværende toårige hf

- Obligatoriske fag: Dansk A, engelsk B, matematik C og enten idræt eller et kunstnerisk fag på C-niveau (billedkunst, dans, design og arkitektur, dramatik, mediefag eller musik).
- Uddannelsen indeholder også to obligatoriske faggrupper:
 - 1) Den naturvidenskabelige faggruppe (NF), der består af fagene biologi C, geografi C og kemi C
 - 2) Kultur- og samfundsfagsgruppen (KS), der består af historie B, religion C og samfundsfag.
- PoP-forløb: Der afvikles mindst tre faglige projekt- og praktikforløb, der bl.a. har til formål at understøtte professionstuning og faglig fordybelse samt elevernes valg af fag og videre uddannelse.
- Fagpakke: I slutningen af andet semester vælger eleverne en fagpakke, der består af to fag målrettet mod et bredt videregående uddannelsesområde på især erhvervsakademier eller professionshøjskoler (fagene kan både bestå af løft af fag til B-niveau eller nye fag på C- eller B-niveau).
- Valgfag: Eleverne har mindst et valgfag udover de to fag i fagpakken. Et valgfag består af ét nyt fag på C-niveau eller et løft af niveau i et fag.